

Handläggare: Helena Fischer Högberg
Tfn: 08 – 508 09 069

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Uppföljning av internkontrollplan 2002

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutade

1. Godkänna uppföljning av internkontrollplan 2002.

Ylva Tengblad
Stadsdelsdirektör

Anne-Sofie Ohlsson
ekonomichef

Sammanfattning

Under hösten har uppföljning gjorts av Gustav Vasahemmet, Johannes öppna hemvård, Adolf Fredriks musikklasser samt Lilla Adolf Fredriks skola. Syftet har varit att få en samlad bild av olika enheter när det gäller ekonomi, personal och verksamhet.

Såväl de båda skolorna som Johannes öppna hemvård och Gustav Vasahemmet har en väl fungerande ekonomiadministration. Enheterna följer stadens regler gällande betalningsvillkor och inköp. För Adolf Fredriks musikklasser gäller dock att skolan sedan en tid har haft ett budgetunderskott trots att det inte saknas elever, vilket tyder på att tillräckliga åtgärder inte vidtagits för att komma tillrätta med problemen. Gustav Vasahemmet har också haft stora budgetunderskott som följd av höga kostnader för korttidsfrånvaro.

De båda skolorna samt Gustav Vasahemmet följer samverkansavtalet medan Johannes öppna hemvård inte hade genomfört arbetsplatsträffar för personalen. På både Johannes öppna hemvård och Gustav Vasahemmet bedöms åtaganden som dåligt förankrade hos personalen. Även dokumentationen på enheterna kan förbättras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom personalavdelningen, ekonomiavdelningen samt beställaravdelningens enhet för generell beställning och uppföljning.

Bakgrund

Norrmalms stadsdelsnämnd fastställde i april 2000 en internkontrollplan. Dessutom upprättar förvaltningen årligen en genomförandeplan som visar vilka områden som skall prioriteras.

För år 2002 har genomförandet skett under lite annorlunda former än tidigare. Syftet har varit att integrera uppföljningen av verksamhet och ekonomi och därför har internkontrollgenomgångarna gjorts gemensamt av beställaravdelningens utvecklingsenhet, personalavdelningen och ekonomiavdelningen. På skolorna har endast ekonomi- och personalavdelningen varit representerade vid besöken eftersom skolornas verksamhetsuppföljning görs av skolverket och utbildningsförvaltningen. Resultatet av uppföljningen har redovisats i en rapport för varje enhet som har skickats ut till enheterna för återkoppling.

Under 2002 har fyra enheter besökts. Dessa var Gustav Vasas äldreboende den 10 oktober, Johannes öppna hemvård den 17 oktober, Lilla Adolf Fredriks skola den 24 oktober samt Adolf Fredriks musikklasser den 14 oktober. Vad som har följts upp framgår av bifogad checklista för gemensam uppföljning. Nedan följer en sammanfattande bedömning från besöken.

Sammanfattande bedömning

Adolf Fredriks musikklasser

Skolan har en väl fungerande ekonomiadministration när det gäller såväl underförskottskassor som fakturahantering och utbetalning till uppdragstagare. Ett par felaktigheter gällande fakturahantering och utbetalning till uppdragstagare har upptäckts vid besöket, men får snarast ses som olycksfall i arbetet än att man inte följer regler och riktlinjer. Det finns också bra rutiner för uppföljning av budget både när det gäller personalkostnader som övriga kostnader. Sedan en tid har skolan dock haft underskott i budgeten, trots att det inte saknas elever. Detta tyder på att åtgärder för att komma tillrätta med problemen inte har vidtagits i tid.

Skolan har med sitt goda renommé och sin unika verksamhet inga problem att rekrytera personal och har nästan uteslutande behöriga lärare med mycket hög kompetens och

många år i yrket. Detta medför dock höga lönekostnader och relativt hög sjukfrånvaro p.g.a. åldersstrukturen. En förnyring av personalstyrkan är önskvärd för att skolan ska kunna utveckla verksamheten på sikt. Frånsett att åtgärder inte vidtagits i tid för att undvika budgetunderskott fungerar arbetet med personalfrågorna bra. Samverkanssystemet bör dock ses över liksom delegering i arbetsmiljöarbetet.

Lilla Adolf Fredriks skola

Ekonomiadministrationen fungerar bra på skolan. Det gäller både underförskottskassor och fakturahantering med undantag av ett par påpekanden avseende personalrepresentation. Rutiner finns för uppföljning av budgeten och man saknar inte heller ekonomisk kompetens. Däremot anser man på skolan att det saknas bra redskap för uppföljning och att stadens ekonomisystem inte är bra.

Skolan har bra och väl dokumenterade rutiner för arbetet med personalfrågor. Detsamma gäller samverkan och medinflytande för personal, elever och föräldrar. Personalbudget och sjukfrånvaro följs upp och skolan är mycket nöjd med samarbetet med personalavdelningen inte minst i rehabiliteringsärenden.

Johannes öppna hemvård

Enheten följer stadens betalningsvillkor och beslut om inköp sker i enlighet med delegationsordningen. Beträffande hantering av boendes medel berörs endast tre brukare. De rutiner som finns är i första hand avsedda för boenden. I den mån rutinerna kan tillämpas i den öppna hemvården följer enheten dem. Det framhölls dock ett starkt önskemål om att förtydliga och anpassa dessa till den öppna hemvården. Dåvarande enhetschefen anser att budgetuppföljningen är svår att utföra på ett tillfredställande sätt med de verktyg som finns tillgängliga. Bland annat saknas användbara nyckeltal. Enheten redovisar år 2002 ett överskott.

Personalomsättningen har varit låg men ökat något. Enheten har inga svårigheter att rekrytera personal. Idag finns, förutom 44 månadsavlönade, ett stort antal timavlönade knutna till enheten. De flesta av dessa har uttryckt önskemål att fortsätta så då arbetet på enheten är ett komplement till annat arbete. De innebär också att de flesta av dessa saknar längre vård- och omsorgsutbildning vilket får betraktas som en brist. Vid de medarbetarsamtal som genomförts har dock framkommit att många önskar utbildning. Sjukfrånvaron har varit mycket hög men minskat de senaste två kvartalen. Åtgärder för att komma till rätta med framför allt den korta sjukfrånvaron och minska kostnaderna för denna har påbörjats. Under hösten 2002 då internkontrollen genomfördes fanns inget fungerande träffsystem för personalen och APT-möten hade inte genomförts. Sedan årsskiftet har enheten en ny chef som bl. a. har infört arbetsplatsträffar i syfte att personalen ska ha medinflytande i verksamheten eller på ett organiserat sätt ta del av informationen som berör dem.

Enhetens åtaganden, metoder och rutiner har tidigare arbetats fram av ledningen utan deltagande av personalgruppen vilket har inneburit att flera medarbetare inte känt till dessa. Brukarna har informerats om enhetens åtaganden genom ett utskick men någon uppföljning av detta har inte skett. Enheten har idag påbörjat arbetet med ILS-system för utvärdering och uppföljning av verksamheten.

Ett annat viktigt förbättringsområde är dokumentationen på enheten. Här saknas gemensamma rutiner vilket inneburit att grupperna idag gör olika. Brukarna har idag heller ingen möjlighet att ta del av den dokumentation som görs. Arbetet med dokumentation/daganteckningar har införts under våren.

Som motvikt till de organisatoriska brister som redovisats skall framhållas att det mycket sällan kommer klagomål från brukarna eller deras anhöriga till enheten eller till förvaltningen centralt. Av detta kan man dra slutsatsen att verksamheten mycket väl svarar mot pensionärernas/ vårdtagarnas behov. Det är också ledningens bedömning att personalen är mycket engagerade och tar stort ansvar för verksamheten.

Gustav Vasahemmet

Enhetens budgetuppföljning bedöms som tillfredställande. Varje månad följs personalkostnaderna upp, vilket också innefattar sjukfrånvaro, timvikarier och övertid. Kostnaden för korttidsfrånvaron har varit mycket hög och till stora delar bidragit till enhetens underskott i budget. För att komma till rätta med detta har bemanningen ökat med 6 tjänster. Genom att öka antalet tjänster räknar man med att kunna minska kostnaderna för vikarier samt inhyrd personal och på sikt ska det ge minskade kostnader. Redan vid första avläsningstillfället har åtgärden visat sig ha effekt så till vida att det i stort sett inte varit någon korttidsfrånvaro alls. Trots dessa åtgärder har enheten inte kommit tillrätta med det höga kostnadsläget och i bokslutet redovisades ett mycket stort underskott.

Beträffande vårdpersonalens kompetens så har c:a hälften undersköterskeutbildning. På enheten finns ett utbildningsprogram som vänder sig till all personal. Vidare pågår en seminarierie som omfattar 8 halvdagar på temat etik och moral.

Personalens möjligheter till medinflytande får anses tillfredsställande. Enheten följer samverkansavtalet och har APT-möte en gång per månad. Vidare skickas skriftlig information ut regelbundet i form av ett nyhetsblad till all personal. Inför arbetsmiljöronden fick all personal besvara en enkät vilken sammanställdes och tjänade som underlag till rondens.

Enheten tillämpar s.k. ”Timecare system”, vilket tillåter personalen att själva välja arbetstider inom vissa ramar. Systemet är uppskattat och fungerar bra.

Enhetens åtaganden bedöms som dåligt förankrade hos personalen. De överensstämmer dock med arbetssätt och rutiner. Uppföljningen av åtagandena på individuell nivå är mycket bristfällig medan uppföljningen på generell nivå är något bättre. Den sker genom en enkät och med möten med anhöriga. Brukarnas inflytande över verksamheten får också anses som litet. En förklaring till detta är att de flesta har mycket stort vårdbehov och svårt att delta i olika samverkansformer.

Sammanfattningsvis kan sägas att enheten är på god väg att komma till rätta med korttidssjukskrivningar. Enheten har också ett bra system för information vilket ökar personalen engagemang och delaktighet i verksamheten. Ett tydligt förbättringsområde som kvarstår är uppföljning av verksamheten, åtaganden och arbetssätt. Det gäller både på generell och individuell nivå. Ett annat förbättringsområde som kvarstår är dokumentation på olika nivåer. Det är mycket viktigt att alla har samma rutin och att ett gemensamt system börjar användas så snart som möjligt.

Gustav Vasahemmet är under avveckling och kommer att vara stängt innan sommaren 2003.